

საერთაშორისო რეიტინგებში ახსნული საქართველო

მსოფლიოში მიღებული პრაქტიკა განვითარების შესაფასებლად და გასაზომად ეფუძნება არა მხოლოდ ქვეყნის ეკონომიკის ზრდის მაჩვენებლებს, არამედ განვითარებისთვის მნიშვნელოვანი სხვა ფაქტორების შეფასებასაც. დღევანდელ ცვალებად სამყაროში რეიტინგებსა და ინდექსებს მრავალი საერთაშორისო ორგანიზაცია თუ ინსტიტუტი აქვეყნებს, რომელთა მნიშვნელობა განსაკუთრებით აქტუალური გახდა გლობალიზაციის ფონზე, როდესაც მსოფლიო ეკონომიკაში სრულიად ახალი ტიპის კონკურენტული გარემო ჩამოყალიბდა.

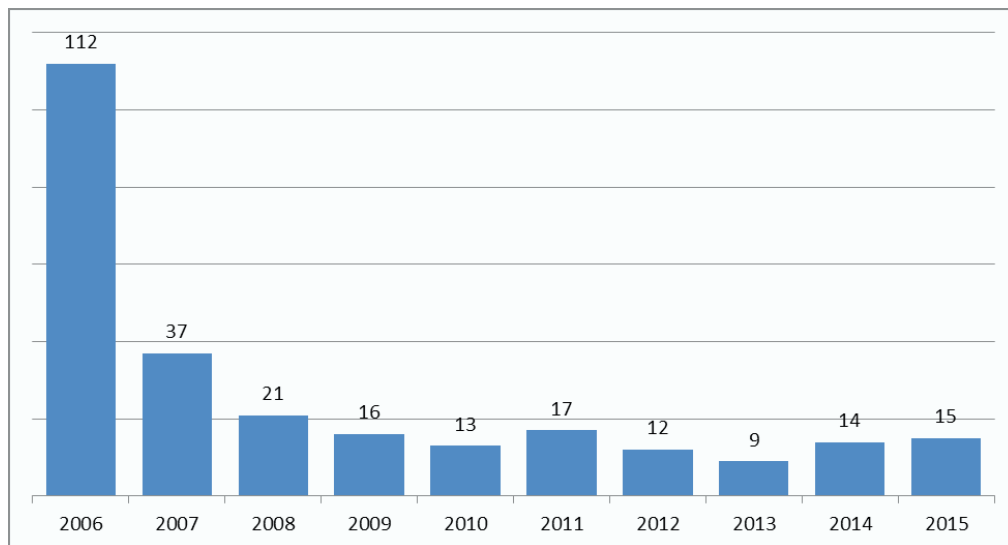
საერთაშორისო ორგანიზაციები მთავრობებს სთავაზობენ სხვადასხვა ინდექსების მეშვეობით შეაფასონ ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკის წარმატებები. მიუხედავად იმისა, რომ მათი გამოყენება არ ცვლის ცხოვრების დონის შეფასების მაჩვენებლებს, მათი მნიშვნელობა აიხსნება სურვილით, რომ სახელმწიფოებს დაანახონ ქვეყანაში არსებული მდგომარეობა: წარმატებები და ნაკლოვანებები, რომ დასახონ სამომავლო პერსპექტივები.

ამ შემთხვევაში ყურადღებას გავამახვილებთ სამ მნიშვნელოვან ინდექსზე: **ბიზნესის კეთების სიმარტივე, ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი და გლობალური კონკურენტუნარიანობის ინდექსი**. პირველი ორი არა მხოლოდ სპეციალისტებისთვის, არამედ მოსახლეობისთვისაც კარგად არის ცნობილი, ხოლო ბოლო ინდექსზე მხოლოდ აკადემიურ წრეებში მსჯელობენ

ბიზნესის კეთების სიმარტივის ინდექსს ამუშავებს საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია, მსოფლიო ბანკის ერთ-ერთი შემადგენელი სტრუქტურა. აღნიშნული ინდექსი ძირითადად ორიენტირებულია პოტენციურ ინვესტორებზე, რათა მათ შეექმნათ ნათელი წარმოდგენა სხვადასხვა ქვეყნებში ბიზნესის წარმოების პროცესზე. ინდექსი აგებულია ათი მაჩვენებლის საფუძველზე, რომლებსაც თანაბარი წონები აქვთ მინიჭებული. ეს მაჩვენებლებია: **ბიზნესის დაწყება; სამშენებლო ლიცენზიების რაოდენობა; მუშაკთა დაქირავება; საკუთრების რეგისტრაცია; კრედიტის აღების შესაძლებლობა; ინვესტორთა დაცვა; გადასახადების გადახდა; საზღვრისპირა ვაჭრობა; კონტრაქტების შესრულება; ბიზნესის დახურვა**. თავისთავად ცხადია, რომ სხვადასხვა მაჩვენებლები სხვადასხვა ერთეულებში იზომება.

პირველი კვლევაში მონაწილეობას, რომელიც 2004 წლიდან იღებს სათავეს, იღებდა 133 ქვეყანა და მოიცავდა მხოლოდ 5 სფეროს. ყოველწლიურად ქვეყნების რიცხვის ზრდის შედეგად, იზრდებოდა იმ სფეროების მოცვა, რომელიც ქვეყნების საერთო რეიტინგს განსაზღვრავდა. შედეგად 2014 წელს გამოქვეყნებული ანგარიში მოიცავს 189 ეკონომიკის 10 მაჩვენებელს. ამ 189 ქვეყნიდან აფრიკას წარმოადგენდა 47 ქვეყანა; ლათინური ამერიკას და კარიბის ზღვის აუზის ქვეყნებს 33 ქვეყანა; ევროპას და ცენტრალური აზიას 25 ქვეყანა; აღმოსავლეთი აზიას და წყნარი ოკეანის ქვეყნებს: 25 ქვეყანა; შუა აღმოსავლეთს და ჩრდილოეთი აფრიკს: 20 ქვეყანა; სამხრეთ აზიას: 8 ქვეყანა; OECD-ის მაღალი შემოსავლების მქონე ქვეყნებს: 31 ქვეყანა.

დიაგრამა : საქართველოს პოზიცია “ბიზნესის კეთების სიმარტივის” რეიტინგში 2006-2015 წლებში¹

1 საქართველოს ეკონომიკის სამინისტრო: <http://economy.ge/ge/economic-data/rankings-of-georgia>

საქართველო „ბიზნესის კეთების რეიტინგში“ რეგულარულად 2006 წლიდან ხვდება. თავდაპირველად იგი 112-ე ადგილზე იმყოფებოდა, თუმცა მისი რეიტინგი ყოველწლიურად უმჯობესდებოდა და უკვე 2007 წელს მნიშვნელოვანი ნინსვლა განიცდა, დაწინაურდა რა მთელი 75 ადგილით და საბოლოოდ 37-ე ადგილზე მთელ მსოფლიოში. აღნიშნული ნახტომისებური ცვლილება რეიტინგში ძირითადად განპირობებული იყო იმ რეფორმების კურსით, რაც 2004-2005 წლებში განხორციელდა. მოყოლებული 2005 წლიდან ქვეყანაში 36 ძირითადი რეფორმა განხორციელდა, რომელიც ეხებოდა, როგორც ინსტიტუციურ, ასევე მარეგულირებელი გარემოს დახვეწის კუთხით და გაუმჯობესებული პოზიცია ყველა მაჩვენებლებში შეინიშნება.

ცხრილი 1: საქართველოს პოზიცია „ბიზნესის კეთების რეიტინგი“ 2015 წელს: ¹

	პოზიცია 2015 წელს	კომპონენტის ქულა	პოზიცია 2014 წელს	კომპონენტის ქულა
ბიზნესის კეთების რეიტინგი	15	79.46	14	79.61
ბიზნესის დაწყება	5	97.73	4	97.72
სამშენებლო ნებართვების გაცემა	3	91.44	3	91.43
ელექტროენერჯით მომარაგება	37	84.69	36	84.64
ქონების რეგისტრაცია	1	99.88	1	99.84
კრედიტების აღება	7	85.00	5	85.00
მინორიტატული ინვესტორთა დაცვა	43	60.83	43	60.83
გადასახადების გადახდა	38	82.76	22	86.99
ვაჭრობა საზღვრებს შორის	33	84.02	31	84.08
კონტრაქტების დაცვა	23	71.82	23	71.82
გადახდის უზნარობა	122	36.48	130	33.68

საქართველომ მსოფლიო ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ კვლევაში „ბიზნესის კეთება 2015“, ბიზნესის კეთების სიმარტივის მიხედვით, მსოფლიოში მე-15 ადგილი დაიკავა. საქართველოს მაჩვენებლები ორ ძირითად ჯგუფად უნდა დავყოთ. **პირველი ოთხი** მაჩვენებლით საქართველო ერთ-ერთ ლიდერ ქვეყანას წარმოადგენს, ხოლო დანარჩენ **ექვს მაჩვენებელში** მისი შედეგები გაცილებით უარესია. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ პირველი ოთხი მაჩვენებელი პირდაპირ კავშირშია სახელმწიფო ადმინისტრირების პროცესთან მათი გაუმჯობესება პოლიტიკური ნების არსებობის პირობებში შესაძლებელი იყო. შედეგად, გატარებულმა რეფორმებმა დადებითი შედეგი გამოიღო. დანარჩენი მაჩვენებლები სიღრმისეულ ეკონომიკურ რეფორმებს მოითხოვენ, რომელთა განხორციელება დროის მოკლე პერიოდში საკმაოდ რთულია, ხოლო მეორეს მხრივ, მათი შედეგები ეკონომიკაზე მყისიერად არ აისახება.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა შეჩერდეს ორი მაჩვენებლის ამკარა განსახვავებაზე. საქართველოში ბიზნესის დაწყება საკმაოდ ადვილია, ხოლო ბიზნესის დახურვას ყველაზე ცუდი მაჩვენებელი გააჩნია ქვეყანას. თავისი არსით, ორივე ეს მაჩვენებელი ადმინისტრირების სფეროს მიეკუთვნება. ლეალურად თუ ვისმჯელებთ, ბიზნესის დაწყება მიეკუთვნება დისციპლინურ ადმინისტრირებას, ანუ ბიზნესის დაწყება რეგულირდება ლიცენზიებითა და ნებართვებით, შესაბამისად ლიცენზიებისა და ნებართვების გაუქმება ამარტივებს ბიზნესის დაწყების პროცესს. ბიზნესის დახურვა კი მაკონტროლებელი ადმინისტრირების სფეროა და აქ მხოლოდ ნებართვების ან ლიცენზიების შემცირებით შეუძლებელია პროცესის გამარტივება. განსხვავება ადმინისტრირების ამ ორ ფორმას შორის ამკარად მიანიშნებს თუ რა ნაბიჯები უნდა გადაიდგას მდგომარეობის გამოსასწორებლად. ეს განსხვავება ასევე ადასტურებს თუ რატომ არის საქართველოს განმაზოგადებელი ეკონომიკური მაჩვენებელი მშპ მოსახლეობის ერთ სულზე ამკარა დისონანსში იმ სახელმწიფოებთან შედარებით, რომლებსაც ამ ინდექსით დაახლოებით საქართველოს მსგავსი მაჩვენებელი აქვთ.

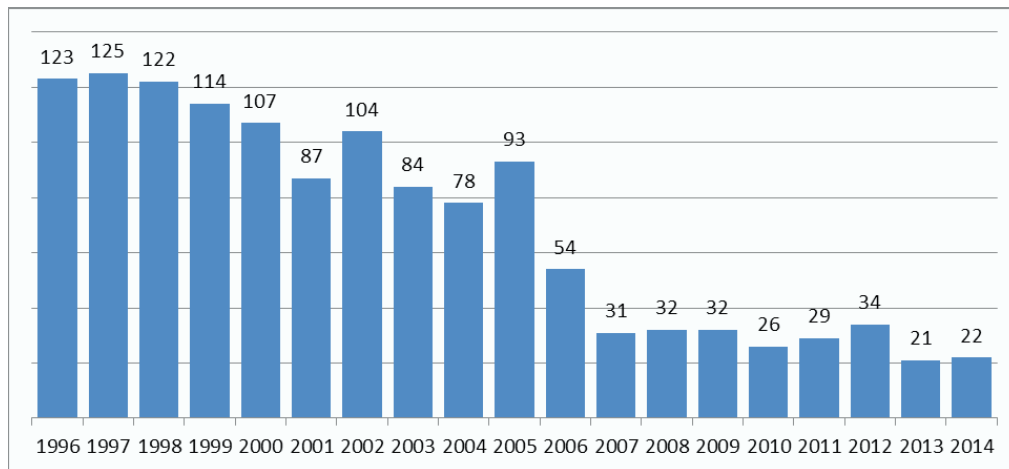
ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსის გაანგარიშებას აწარმოებენ ისეთი ცნობილი და ავტორიტეტული ორგანიზაციები, როგორცაა: **ჰერიტეჯის ფონდი და უოლსტრიტ ჟურნალი** (Heritage Foundation & Wall Street Journal). ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი აგებულია თავისუფლების ათ პრინციპზე: **ბიზნესის; ვაჭრობის; ფისკალური; სამთავრობო დანახარჯები; მონეტარული; საინვესტიციო; ფინანსური; საკუთრების უფლებები; კორუფცია და სამუშაო ძალა.**

2014 წლის ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსმა 178 ქვეყანა მოიცვა, მათ შორის: ევროპა 43 ქვეყანა; აზიისა

1 http://www.economy.ge/uploads/ek_ciprebshi/reitingebi/reitingebi_geo/Doing_Business_2015_geo_1.pdf

და წყნარი ოკეანის აუზის 42 ქვეყანა; ჩრდილოეთ ამერიკის 3 ქვეყანა; სამხრეთი და ცენტრალური ამერიკის 29 ქვეყანა; ახლო აღმოსავლეთი და ჩრდილო აფრიკის 15 ქვეყანა და აფრიკის 46 ქვეყანა.

დიაგრამა 1: საქართველოს პოზიცია ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი 1996-2014 წლებში¹

დადებითი ტენდენციით ხასიათდება ქვეყნის საერთო რეიტინგი. ამ მხრივ უნდა გამოვყოთ მაჩვენებელთა ორი ჯგუფი — **დაბალი და მაღალი მაჩვენებლები**. ამ უკანასკნელში უნდა ვიგულისხმოთ კორუფცია და საკუთრებითი უფლებები, რაც ძირითადად განხორციელდა ადმინისტრირების გაუმჯობესების ხარჯზე, კერძოდ, ძალიან სწრაფი ლიბერალიზაციით საქართველომ მიაღწია რამდენიმე მაჩვენებლის მიხედვით ძალიან კარგ შედეგებს, რამაც საბოლოო ჯამში განაპირობა საკმაოდ მაღალი მაჩვენებელი, კერძოდ, 22-ე ადგილი მსოფლიოში და მე-12 ვეროპაში საშუალო ქულით 72.6 აღემატება 5.5 ქულით ვეროპის რეგიონის საშუალო ქულას (67.1). ყოველივე ამის გათვალისწინებით საქართველო აღმოჩნდა უმეტესად თავისუფალ ქვეყანათა ჯგუფში

ცხრილი: 2: ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი და მისი შემადგენელი კომპონენტების Heritage Foundation-ის მიხედვით²

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი	69.2	69.7	70.4	70.4	69.4	72.2	72.6
ბიზნესის თავისუფლება	85.0	85.0	87.9	87.3	86.9	90.6	87.8
სავაჭრო თავისუფლება	71.0	80.6	89.1	89.2	89.2	89.2	88.6
ფისკალური თავისუფლება	90.7	86.8	89.1	87.5	87.8	88.2	87.3
სახელმწიფო ხარჯები	81.3	74.6	65.0	60.3	55.8	68.9	69.7
მონეტარული თავისუფლება	71.4	70.9	70.2	76.7	74.2	72.6	78.4
საინვესტიციო თავისუფლება	70.0	70.0	70.0	70.0	70.0	75.0	80.0
ფინანსური თავისუფლება	60.0	60.0	60.0	60.0	60.0	60.0	60.0
საკუთრების უფლება	35.0	35.0	40.0	40.0	40.0	45.0	40.0
კორუფციისგან თავისუფლება	28.0	34.0	39.0	41.0	38.0	41.0	42.8
შრომის თავისუფლება	100.0	99.4	93.7	92.1	92.1	91.1	91.2

არსებობს ორი მსხვილი ორგანიზაცია, რომლებიც მსოფლიოში ქვეყნების კონკურენტუნარიანობის ანალიზს ახორციელებენ. ეს არის მართვის საერთაშორისო ინსტიტუტი IMD და მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმი (World Economic Forum). თითოეული ეს ორგანიზაცია ყოველწლიურად გამოსცემს ანგარიშს (World Competitiveness Yearbook და Global Competitiveness Report), რომელიც მსოფლიოში მიმდინარე ტენდენციებსა და კონკურენტუნარიანობას ეძღვნება. ისინი მსოფლიო ტენდენციებისა და ბენჩმარკინგის ანალიზისთვის აუცილებელ მონაცემებს იძლევიან. ზოგივე ანგარიშში სახელმწიფოს კონკურენტუნარიანობის შეფასების რთული მეთოდოლოგია გამოიყენება, სა-

1 საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
2 <http://www.heritage.org/index/visualize>

დაც განიხილება ფაქტორების ფართო სპექტრის ერთობლიობა, რომელიც მსოფლიო დონეზე ქვეყნის ნარმატებას განსაზღვრავს და მისი მოსახლეობის ცხოვრების მაღალ დონეს უზრუნველყოფს.

მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის ინდექსი (GCI), რომელსაც განსაზღვრავს მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმი, ზომავს მაკროეკონომიკური გარემოს ხარისხს, ქვეყნის საჯარო ინსტიტუტების მდგომარეობას და ტექნოლოგიური მზაობის დონეს. რეიტინგი ეყრდნობა საჯაროდ ხელმისაწვდომ (სტატისტიკურ) მონაცემებსა (მსოფლიო ბანკი, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი) და მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის აღმასრულებელ პირთა მიერ ჩატარებული კვლევების შედეგებს. აღნიშნული ყოველწლიური კვლევა ხორციელდება პარტნიორი ინსტიტუტების ხელშეწყობით (სამეცნიერო ინსტიტუტები და ბიზნეს-ორგანიზაციები). GCI ახდენს იმ ფაქტორების ანალიზს, რომლებიც მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ქვეყანაში ბიზნეს-კლიმატის შექმნისათვის და მნიშვნელოვანია მწარმოებლურობისა და კონკურენტუნარიანობის თვალსაზრისით განიხილავს ქვეყნის ძლიერ და სუსტ მხარეებს, ახდენს პრიორიტეტების იდენტიფიცირებას პოლიტიკური რეფორმების განხორციელების ხელშეწყობისათვის.

ქვეყნების ეკონომიკის კონკურენტული განვითარების სტადიები (ეტაპები) განისაზღვრება ორი კრიტერიუმის მიხედვით. პირველი კრიტერიუმი ეს არის ქვეყნის მშპ-ს დონე მოსახლეობის ერთ სულზე, ვალუტის საბაზრო კურსის გათვალისწინებით, ხოლო მეორე - ქვეყნის განვითარების დამოკიდებულება ძირითად ფაქტორებზე. პირველი კრიტერიუმის მიხედვით გამოყოფენ სამ სტადიას (ეტაპს):

- **სტადია პირველი: ფაქტორებზე ორიენტირებული 2.000 აშშ დოლარი; პირველი სტადიიდან მეორე სტადიაზე გარდამავალი პერიოდი: 2.000-3.000 აშშ დოლარი;**
- **სტადია მეორე: ეფექტიანობაზე ორიენტირებული 3.000-9.000 აშშ დოლარი; მეორე სტადიიდან მესამე სტადიაზე გარდამავალი პერიოდი: 9.000-17.000 აშშ დოლარი;**
- **სტადია მესამე: ინოვაციებზე ორიენტირებული 17.000 აშშ დოლარი.**

მეორე კრიტერიუმის მიხედვით, იზომება ქვეყნის განვითარების დამოკიდებულება ძირითად ფაქტორებზე. ამით მიახლოებით გაიანგარიშება ის, თუ ქვეყნის ექსპორტში რა წილი მოდის ნედლეულზე. იმ შემთხვევაში, თუ ექსპორტში სანედლეულო პროდუქცია 70%-ზე მეტია, ეს იმას ნიშნავს, რომ ქვეყნის ეკონომიკა იმყოფება განვითარების ისეთ სტადიაზე, სადაც ეკონომიკის ზრდა უზრუნველყოფილია ძირითადად საბაზო ფაქტორებით. ხოლო ის ქვეყნები, რომელთა ეკონომიკა ამ სტადიებს შორის იმყოფება, ითვლება „გარდამავალი ეკონომიკის“ ქვეყნებად. ჩვეულებრივ, გარდამავალი ქვეყნებისთვის განვითარების მდგენელთა ხვედრითი წილი თანდათან იცვლება და ხდება განვითარების ერთი სტადიიდან მეორეში ნარნარი გადასვლა. ხოლო, იმ შემთხვევაში, თუ ეს ასე არ ხდება, მაშინ კონკურენტუნარიანობის გლობალური ინდექსი თანდათანობით „სჯის“ იმ ქვეყნებს, რომლებიც მზად არ არიან ეკონომიკის განვითარების შემდგომ სტადიაზე გადასავლისათვის.

მსოფლიოს კონკურენტუნარიანობის ინდექსის მდგენელები დაჯგუფებულია სამ სუბინდექსში, რომელთაგან თითოეული მნიშვნელოვანია მხოლოდ ეკონომიკის განვითარების განსაზღვრულ ეტაპზე. ასე მაგალითად, საბაზო მოთხოვნების სუბინდექსი შედგება მდგენელებისგან, რომლებიც გადამწყვეტია იმ ქვეყნებისთვის, სადაც ეკონომი-

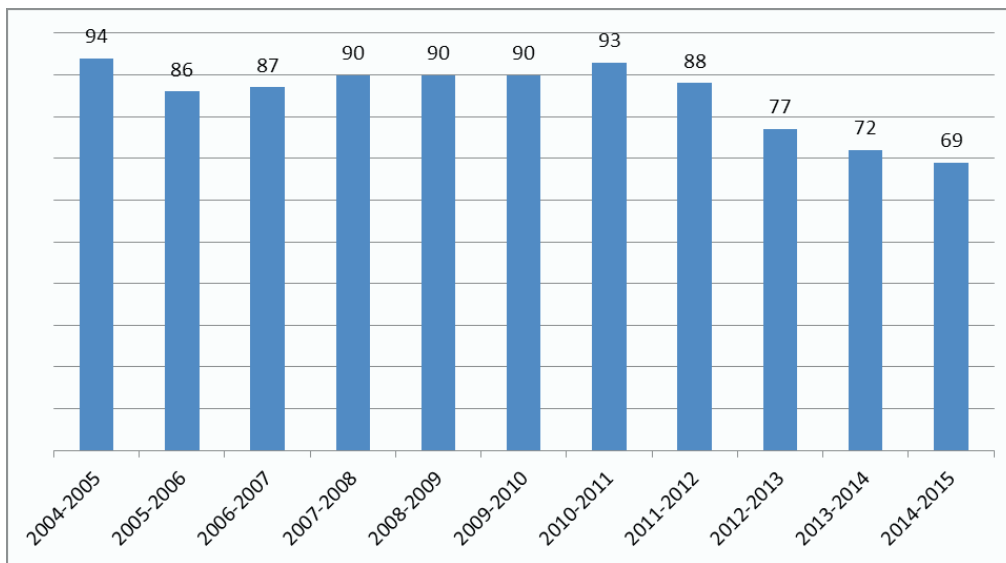

კური განვითარება დამოკიდებულია საბაზო ფაქტორებზე (ბუნებრივი რესურსები და სამუშაო ძალა); ეფექტიანობის გამაძლიერებლების სუბინდექსი შედგება იმ მდგენელებისგან (მწარმოებლური კაპიტალდაბანდებები), რომლებიც შედარებით მნიშვნელოვანია ქვეყნებისთვის, სადაც ეკონომიკური განვითარება დამოკიდებულია ეფექტიანობის ამალღებაზე. ინოვაციებისა და განვითარების ფაქტორების სუბინდექსი მოიცავს იმ მდგენელებს, რომლებიც მნიშვნელოვანია ქვეყნებისთვის, სადაც ეკონომიკური ზრდა დამოკიდებულია გონებრივ, შემოქმედებით შრომაზე და ინოვაციებზე.

გლობალიზაციის პირობებში ეროვნული ეკონომიკის კონკურენტუნარიანობის კვლევა საშუალებას მოგვცემს განვათაროთ თეორიული შეხედულებები ქვეყანათაშორის კონკურენციის თავისებურებებზე და დავაფუძნოთ საქართველოს ეროვნული ეკონომიკის კონკურენტუნარიანობის ზრდისა და გლობალური კონკურენტული უპირატესობის რეალიზაციის მიმართულებები.

საქართველოსათვის კონკურენტუნარიანობის ანალიზი IMD-ს საერთაშორისო კვლევებისა და მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის ჩარჩოებში პირველად – 1993 წელს ჩატარდა. ეს იყო კვლევა, რომელიც ეძღვნებოდა გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნებს. საქართველო გლობალური კონკურენციის მხრივ, მსოფლიოს 144 ქვეყანას შორის 69 - ე ადგილზეა - ასეთია მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის 2014-2015 წლის ანგარიშის შედეგები, იმყოფება რა ეფექტიანობის მამოძრავებელი ქვეყნების სიაში (2011-2012 წლებში პირველიდან მეორე საფეხურზე გარდამავალი ქვეყნების სიაში იმყოფებოდა). 2014-2015 წლებში საქართველოს მდგომარეობა 2013-14 წლებთან შედარებით: ძირითადი მოთხოვნები 48-ე ადგილი, 4.9 ქულა (გაუმჯობესდა 9 საფეხურით), ეფექტიანობის გამაძლიერებელი 79-ე ადგილი, 3.9 ქულა (გაუმჯობესდა 7 საფეხურით), ინოვაციისა და განვითარების ფაქტორი 118-ე ადგილი, 3.1 ქულა (გაუმჯობესდა 4 საფეხურით).

დიაგრამა: საქართველოს პოზიცია მსოფლიოს კონკურენტუნარიანობის ინდექსის მიხედვით¹

თუმცა, მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის გლობალური კონკურენციის ინდექსისთვის მნიშვნელოვანი ცალკეული ასპექტების მიხედვით, საქართველოს გაცილებით უკეთესი ქულები აქვს: მაგალითად, იგი მსოფლიოში ბიზნესის კეთების სიადვილის მიხედვით მე-15, ხოლო ეკონომიკური თავისუფლების მხრივ — 22-ე, ევროპაში კი მე-12 ადგილზეა - „მეტწილად თავისუფალ“ კატეგორიაში.

ქვეყნისთვის ამ განსხვავებებს ინვესთავად ინდექსების სპეციფიკა. პირველ ორ შემთხვევაში აქცენტი კეთდება ლიბერალიზაციაზე - ბიზნესისთვის ხელსაყრელ გარემოზე, და ზოგადად, ეკონომიკურ თავისუფლებაზე. გლობალური კონკურენციის ინდექსი კი აქცენტს ამ ფაქტორების გარდა, ეფექტიანი მმართველობისთვის აუცილებელ ინსტიტუტებზეც აკეთებს.

მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის ანგარიში მიუთითებს, რომ ლიბერალიზაცია და ბიზნესისთვის ხელსაყრელი გარემოს შექმნა ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის ამალღებისთვის აუცილებელი, მაგრამ არასაკმარისი პირობაა. ამის მიზეზია ძველი, ანტისაბაზრო ინსტიტუტები, რომელთა დემონტაჟიც აუცილებელია და მათ ნაცვლად საჭიროა ახალი, ეფექტიანი მმართველობისთვის ხელსაყრელი ინსტიტუტების შექმნა.

1 <http://economy.ge/ge/economic-data/rankings-of-georgia>

ხელისუფლების მიერ ეკონომიკური რეფორმები მიმართული უნდა იყო კონკურენტუნარიანობის მაჩვენებლების გაუმჯობესებაზე. ინფრასტრუქტურის განვითარება საქართველოს ეკონომიკისათვის წარმოადგენს ერთ-ერთ მთავარ ამოცანას, რომელზეც უნდა დაფუძნდეს ყველა სხვა ეკონომიკური ღონისძიებებიდან მიღებული წარმატებები. ინფრასტრუქტურა წარმოადგენს ბაზისს, რომელიც გამოიწვევს ქვეყნის ეკონომიკური მიმზიდველობის ამაღლებას, საქართველოს უკეთეს შიდა, რეგიონულ და საერთაშორისო ინტეგრაციას, საცხოვრებელი და საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესებას. თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი ინფრასტრუქტურა ქვეყნის პრიორიტეტული დარგების ენერჯეტიკა, სოფლის მეურნეობა, ტურიზმი, მრეწველობა განვითარებისა და კონკურენტუნარიანობის ზრდის საშუალებაა.

მოკლევადიან პერიოდში, იმისთვის რომ მოხდეს უმუშევრობის სწრაფი შემცირება და განხორციელდეს ეკონომიკის სტიმულირება სახელმწიფომ უნდა განახორციელოს მნიშვნელოვანი პროექტები, რომელიც გაითვალისწინებს შრომის ბაზრის კონიუქტურას. საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვით ინფრასტრუქტურულ პროექტებში, ერთის მხრივ კერძო სექტორს გაუმჯობესდება გარემო ეკონომიკური საქმიანობისათვის და მეორეს მხრივ, შექმნის სამუშაო ადგილებს. ასევე, რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, სახელმწიფო სახსრების ეკონომიკაში ინვესტირებით, მოხდება ბაზარზე მოთხოვნის სტიმულირება, რაც ბუნებრივად გააჩენს ახალ ბიზნეს შესაძლებლობებს და შექმნის დამატებითი კერძო ინვესტიციების მოზიდვის შესაძლებლობას.

ამ ღონისძიებების კონცეპტუალიზაცია შესაძლებელია ერთიან სახელმწიფო პროგრამაში, რომელიც ორიენტირებული იქნება კონკურენტუნარიანობის მუდმივ ზრდაზე. ამავე პროგრამის ფარგლებში მიზანშეწონილია ყოველწლიურად დამუშავდეს კონკურენტუნარიანობის ანგარიში და სამოქმედო გეგმა, რაშიც დიდი როლი ეკონომიკის სამინისტროს ეკისრება.

გიორგი ხარშილაძე

საქართველოს საპატრიარქოს წმინდა ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის დოქტორანტი

გამოყენებული ლიტერატურა.

1. **Doing business in 2005** : Removing obstacles to growth / The World Bank. - [Washington : World Bank ; Oxford] : Oxford Univ. press., [2005]
2. **Doing better business through effective public consultation and disclosure** : A Good practice manual / IFC. - [Washington : IFC, 1998]
3. **Doing business, 2010** : reforming through difficult times / a co publication of Palgrave Macmillan, IFC a. The World Bank. - [Washington : World Bank, 2009]
4. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
5. The Global Competitiveness Report 2014-2015
6. The Global Competitiveness Report 2013-2014
7. <http://www.heritage.org/index/visualize>
8. <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/georgia>

GEORGIA IN INTERNATIONAL RATINGS AND INDEXES

Giorgi Kharshiladze

PhD student of St. Andrew the First-Called Georgian University

Summary

Nowadays, world countries ratings have a great importance. According to this, world leading organizations, such as World Bank, Heritage foundation, Fraser institute annually publishes world countries rating, which are composed of several indicators. In this article is discussed the place of Georgia in three main world's indicators: Indicator of Economic Freedom, the Global Competitiveness Index and the United Nations "doing business" index. The articles analyzes the shortcomings and delays, that the government should consider in order to improve country's future rankings, which will be guarantee that it will be relatively improve Foreign Direct Investments, which in turn guarantee economic growth and reducing unemployment.